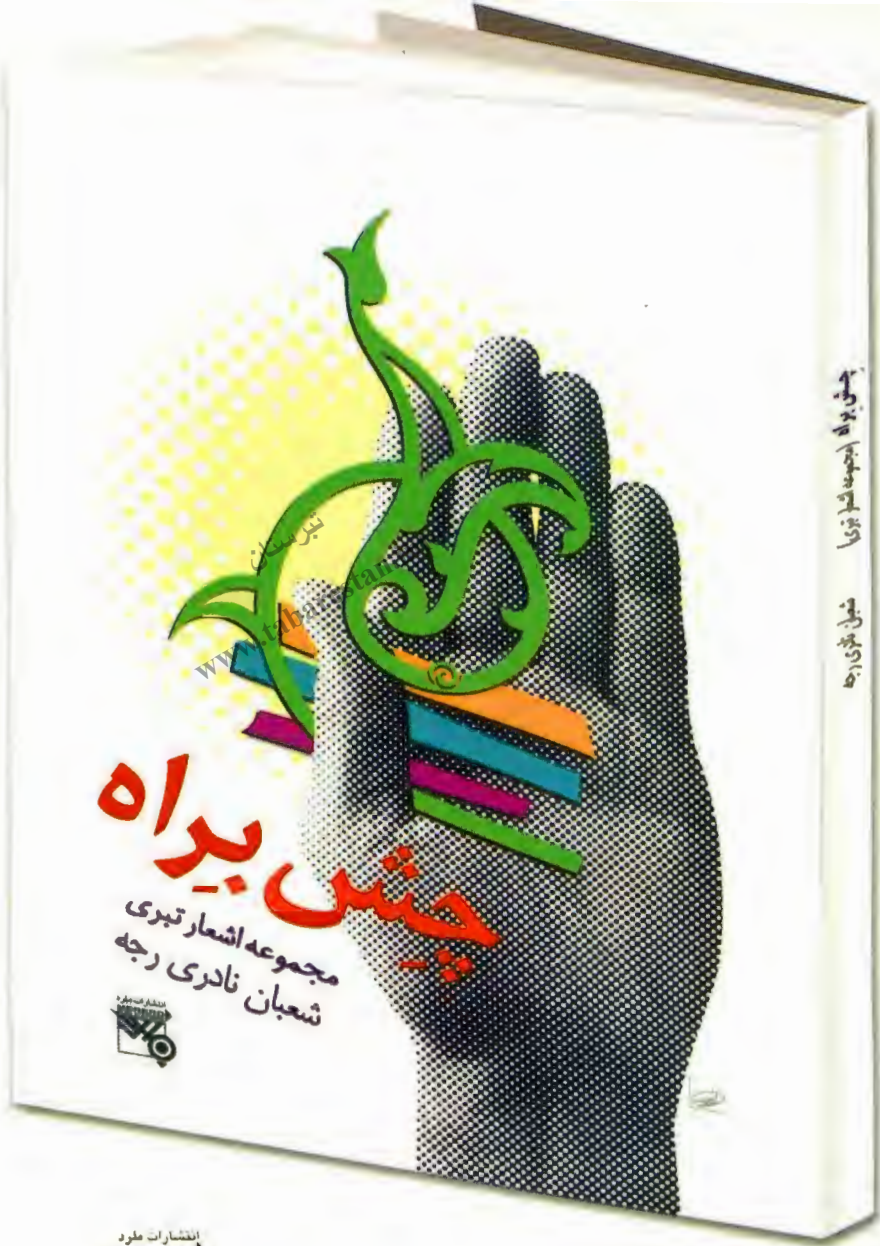

مجموعه اشعار تبری
شعبان نادری رجه

چش براه

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

ISBN: ۹۷۸-۲۸۶۸-۶۷-۴

آدرس انتشارات ملرد: مازندران، سوادکوه، پل سفید ۰۱۲۴۵۲۲۴۳۵۳

دفتر فروش در کلیه کتابفروشی‌های معتبر سوادکوه ۰۹۱۲۵۶۴۸۸۰۲

تبرستان
www.tabarestan.info

چش‌براه

(مجموعه اشعار تبری)

سروده‌ی

شعبان نادری رجب

تبرستان
www.tabarestan.info

به نَوْمِ اَوْنِ خِدايی که گِلِ بَساتِه
مِه دِلِ رَتِه نَوْمِ مَنزِلِ بَساتِه

سرشناسه: نادری رجه ، شعبان ۱۳۵۰
عنوان و نام پدیدآور: چشم براه ، شعبان نادری رجه
مشخصات نشر: سوادکوه: انتشارات ملرد، ۱۳۹۲
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۸-۶۷-۴ ISBN:

وضعیت فهرست نویسی: فیا
مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.

موضوع: شعر مازندرانی - - قرن ۱۴

رده بندی دیویی: ۸۹/۴۱

رده بندی کنگره: ۲۱۳۹۰/۴۳۲/۳۲۶۹ PIR

شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۰۵۱۷۱

تبرستان
www.tabarestan.info

انتشارات ملرد

MELERD
PUBLICATIONS

نام انتشارات: ملرد

نام کتاب: چشم براه

سروده: شعبان نادری رجه

تدوین و آوانگاری: لیلا احمدی (کمرپشتی)

طراح جلد: عین‌اله آزموده

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۶۸-۶۷-۴ ISBN:

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

آدرس انتشارات: مازندران، سوادکوه، پل سفید ۳۵۳۲۲۴۵۲۴۰۱

دفتر پخش مرکزی: کرج، چهارراه مصباح، کتاب فروشی ایران

Nashr.melerd@gmail.com*۰۹۱۲۵۶۴۸۸۰۲

فهرست

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۹	ملّه
۱۴	وصیت
۱۷	داغِ پسر
۲۱	مادر
۲۵	ویشه
۳۰	بهار
۳۴	سروشته دل
۳۷	دویتی‌ها
۵۸	امیری‌ها
۶۷	گوشواره‌ها
۷۲	واژه‌نومه

تبرستان

www.tabarestan.info

تقدیم به تمامی کسانی که در امر ترویج و اشاعه
شعر تبریزی از پیچ کوششی دریغ نمی‌ورزند.

ادبیات و موسیقی به عنوان یکی از مهمترین عناصر ارتباط و تعامل در طول تاریخ همواره مورد توجه بشر بوده است. علاوه بر نقش معنوی و تعالی روح، واژگان، اصوات و موسیقی شعر چنان انسان نخستین را به وجد می آورده که سختی کار و مشکلات زندگی را به آسانی بر خود هموار می کرده است. این میراث نسل به نسل از گذشتگان برای ما یادگار مانده است و امروز تجلی آن را در ادبیات شفاهی به ویژه شعر محلی - شاهد هستیم. اگرچه در برهه های ادبیات شفاهی، مفهوم شمرده شده است، اما به راستی با وجود کاستی های بیانی و بلاغی کسی به درستی نمی داند که علت محبوبیت و دلنشینی اشعار شفاهی چیست؟ شاید بتوان عناصر سادگی بیان، آمیختگی شعر با موسیقی و مردمی بودن شاعر را یکی از عوامل زیبایی شناسی آن دانست.

ادبیات تبری نیز که دیرینه ی پیدایی آن بسیار فراتر از ادب فارسی است از این قاعده مستثنی نیست. زندگی در دامن طبیعت و آمیختگی با کار و موسیقی، ادبیات تبری را چنان غنی و ماندگار ساخته است که از چند قرن گذشته تاکنون شاهد ثبت و زمزمه ی اشعار بسیار دلنشینی از شاعران شوریده و دلداده ی مازندران هستیم. اشعار امیر و گوهر، طالب و زهره و دیگر منظومه های تبری که در نوع خود بی نظیر هستند با روح و جان مردم عجین شده و همواره الهام بخش شاعران معاصر تبری است. اشعار تبری علاوه بر غنای ادبی آن اهمیت بسیاری در معرفی فرهنگ و شیوه ی معیشت، جهان بینی و نگرش مردم عامه دارد و پا به پای ادب فارسی در میان مردم محبوبیت خود را حفظ کرده است. انتشار مجموعه اشعار تبری در چند دهه ی اخیر و استقبال بی نظیر خوانندگان عام و خاص از این ترانه ها گواهی بر این مدعا است.

در مجموعه ی «چش براه» سعی بر این است تا اشعار آقای شعبان نادری رجه به ادب دوستان و موسیقیدانان تبری معرفی شود تا هم از گزند باد و طوفان در امان بماند و هم برگمی بر تاریخ ادب بومی مازندران بیفزاید. این مجموعه شامل مثنوی های عاشقانه و اجتماعی، دوبیتی ها، امیری ها و گوشواره هاست. مضمون رایج اشعار نادری، عشق است و در لابه لای آن مسائل اجتماعی و رنج مردم مازندران همراه با طنزی تلخ به تصویر کشیده می شود. این ترانه ها ساده و بی پیرایه و در عین حال صریح و بی پرده هستند.

بسیاری از واژگان آن ملهم از طبیعت و زندگی و فرهنگ روستاییان و کوه‌نشینان مازندران است. نوآوری او در ترکیب واژگان و استفاده از اصطلاحات روزمره به شکلی زیبا و دلنشین در خور تحسین است. از آنجا که نادری آموزگار دبستان است توانسته ارتباط خوبی میان مطالب درسی و اشعارش برقرار کند و بسیاری از موضوعات و شخصیت‌های کتاب دبستان را دستمایه‌ی شعرش قرار دهد. اگرچه در برخی از اشعار او کاستی‌های عروضی دیده می‌شود اما می‌توان با موسیقی کلام این کاستی‌ها را برطرف کرد. البته نباید فراموش کرد بی‌توجهی به قواعد وزن و قافیه یکی از ویژگی‌های ترانه‌های شفاهی است و به اعتقاد بیشتر محققان، ترانه‌های تبریزی در ردیف آوزان هجایی قرار دارد و نمی‌توان آن را با قواعد عروضی تطبیق داد.

از آن جا که برخی از خوانندگان در خوانش اشعار محلی همواره با مشکل روبرو هستند سعی کرده‌ایم علاوه بر اعراب‌گذاری برخی از کلمات (اگرچه برخی بر اعراب‌گذاری اشعار محلی خرده گرفته‌اند، ولی ناچاریم برای سهولت خوانش سطح عام جامعه از این روش سنتی استفاده کنیم) از علائم آوانگاری استفاده کنیم.

یکی از مهارت‌های شعبان نادری سرودن امیری و دوبیتی است که بیشتر آنها در وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است. این ترانه‌ها قالب مناسبی برای خوانش خوانندگان است و بسیاری از خوانندگان و گروه‌های موسیقی محلی همچون استاد ابوالحسن خوشرو، محمود شریفی، اکبر رستگار، ارسلان طیبی، ابراهیم عالمی، باقر خدابخشی و... از اشعار نادری در اجراهای خود بهره گرفته‌اند. نتیجه‌ی این همکاری منجر به انتشار کاست‌های: رونما، مادرمه، تش سما، ورف سما، مهرپونی، رونما، ماه تی تی، سرونک، گل مازرون... شده است.

اولین اثر منظوم شعبان نادری رجه به زبان فارسی با عنوان "کبوتر مهربان بریم به مازندران" در سال ۱۳۸۷ از سوی انتشارات ملرد به چاپ رسیده است که در آن شهرهای مازندران و سوغات آنها با زبان شعر معرفی شده است. امیدواریم در این عرصه همواره شاهد موفقیت‌های روزافزونش باشیم.

با آرزوی توفیق، لیلا احمدی کمرپشتی

me male belend-e-hesâr nedâšte

مه مَله بلندِ حِصار نداشته

hičkasi pâppeli jâ kâr nedâšte

هیچ کسی پاپلی جا کار نداشته

□emâ je har ruz del dakeš nakerdne

اماچه هر روز دل دَکش نکردنه

gel re lu naytene naxos nakerdne

گل رِ لو نیتنه نَخش نکردنه

heiye gap-e-jâ □imun dâštemi

هَنی گپِ جا ایمون داشتمی

□eftâb re še serpiš mehmun dâštemi

اِفتاب رِ شه سرپیش مهمون داشتمی

hič kas rafeq re dekelâb nedâhe

هیچ کس رَفیق رِ دکلاب ندائه

refiq-e-dasse be tenâb nedâhe

رفیقِ دَسْ به طناب ندائه

dige še del re sang-e-čin hâkerdmi

دیگه شه دل رِ سَنگِ چین هاگردمی

□eftâb re del-e-jâ berim hâkerdmi

اِفتاب رِ دلِ جا بریم هاگردمی

dige del re band-e-keli bahite

دیگه دل رِ بندِ کلی بهیته

lambik daket-e-tan re di bahite

لمبیک دَکته تن رِ دی بهیته

□esâ hayât be hayât sim bazue

اسا حیاط به حیاط سیم بزونه

boluke jâ šiše berim bazue

بلوک جا شیشه بریم بزونه

□ame yâd burde □attâ riše bimi

امه یاد بورده آتا ریشه بیمی

hame □attâ □u pe-y-e- vaçe bimi

همه اَتا او بهی وچه بیمی

te yâd burde pite kaluŝ re kerdi

ته یاد بورده پیتِه کلوشِ رِ کردی

yâ ke □un laŝ baze rupeŝ re kerdi

یا که اون لَش بزه روپوشِ رِ کردی

kaser dumbi faqire var heniŝim

کَسرِ دومبی فقیرِ وَرِ هَنیشیم

yâ pit kate lame-y-e- sar heniŝim

یا پیت کته لمه‌ی سرِ هَنیشیم

nelembi tan faqir-e- tan re bande

نَلمبی تن فقیرِ تنِ رِ بنده

piran çarvidâr-e-piran re bande

پیرن، چارویدارِ پیرنِ رِ بنده

taŝ hâyte muzi dâr re □u nazembi

تَش هایتِه موزی دارِ رِ او نزمبی

ŝe das re meŝk-o-□atre ru nazembi

شه دسِ رِ مشک و عطرِ رو نزمبی

□inti baymi ke berâr re neŝembi

اینیتی بیمی که برارِ رِ نشمبی

dar suzene □efrâ dâr re neŝembi

در سوزنه افرا دارِ رِ نشمبی

□ene ruzi □eftâb re râ nadembi

انه روزی افتابِ رِ راهِ ندمبی

tir baxerd-e-ŝukâ re jâ nadembi

تیر بخرده شوکاِ رِ جا ندمبی

ŝu daket-e-□âdem re su nadembi

شو دَکته آدمِ رِ سو ندمبی

□attâ roh-pâppeli re □u nadembi

اَتا «روح پاپلی» رِ او ندمبی

melije-e-dass-e-nun re girembi

ملیجہ ی دسّ نون رِ گیرمبی

tikâ-y-e-melk-o-sâmun re girembi

تیکای ملک و سامون رِ گیرمبی

□ande mezzir ke xu kuten bahine

انده مزّیر کہ خو کوتن بهینه

yek šu lutekiy-e-vâten bahine

یک شو لوتکی وطن بهینه

□omer burde □âšeq-e-gel nahimi

عمر بورده عاشقِ گل نہیمی

□âšeq-e- xundeš-e-belbel nahimi

عاشقِ خوندشِ بلبل نہیمی

□attâ □omre del be □endun hedâmi

اتا عمرِ دل بہ اندون ہدامی

del re dasi dasi zedun hedâmi

دل رِ دسی دسی زندون ہدامی

nedâmi del re kuter ku bavere

ندامی دل رِ کوتر کوہ بورہ

mâh-e-čârde šu-y-e-pâdu bavere

ماہ چارده شوی پادو بورہ

gel-e-vanuše-y-e-ger re nešâmi

گل ونوشہ ی گر رِ نشامی

□ešq-e-□amir-o- goher re nešâmi

عشقِ امیر و گوہر رِ نشامی

dige me male bâlemâs daniye

دیگہ مہ ملہ بالِ ماسِ دنیہ

□attâ □âdeme rok-o-râs daniye

اتا آدمِ رُک و راسِ دنیہ

heiye riše re hare kašembi

ہئی نہ ریشہ رِ ہرہ کشمبی

Bistâ bistâ dâz-o-dare kašemi

بیستا بیستا داز و دره کشمیی

□attâ dârâ sad tâ faqir darenne

اَتَا دارا صدا تا فقیر درنه

sad tâ be nun-e-šu □asir darenne

صدا تا به نون شو اسیر درنه

darenne vačuni vešnâ xesenne

درنه وچونی وشنا خسنه

bi bâleš bi sarin bi-lâ xesenne

بی بالَش، بی سرین، بی لا خسنه

nedâe mâl ke faxr-o-fis hâkeni

ندانه مال که فخر و فیس هاکنی

jam hâkeni-o- das re mis hâkeni

جمع هاکنی و دس رِ میس هاکنی

mâl hedâe □ati re tim hešendi

مال هدانه اَتی رِ تیم هِشندی

□ati re sefre-y-e-yatim hešendi

اَتی رِ سفره‌ی یتیم هِشندی

das hedâe faqir-e-das re bayri

دَس هدانه فقیرِ دس رِ بیری

tâ mazlum-e- heqoq re pas bahiri

تا مظلوم حقوق رِ پس بهیری

zende □un niye taš-e- su bakuše

زنده اون نیه تَشِ سو بکوشه

gel re lu bayre bek-o-bu bakuše

گِل رِ لو بیره، بک و بو بکوشه

če vene kuter re kappel bazenim?

چه ونه کوتر رِ کپَل بزنیم؟

hei re tohmet-e-bâtel bazenim

هئی رِ تهْمَتِ باطل بزنیم

če vene čelčelâ re hiš hâkenim?

چه ونه چلچلا ر هیش هاکنیم؟

Pâppeli bemu dar re piš hâkenim

پاپلی بمو در ر پیش هاکنیم

belim šukâ zelâl-e-□u baxere

بلیم شوکا زلال او بخره

bure mamrez-e-kaše tu baxere

بوره ممرز کسه تو بخره

belim tikâ xer-o- xeši hâkene

بلیم تیکا خر و خشی هاکنه

har jâ xâne še kuč kaši hâkene

هرجا خانه شه کوچ کاشی هاکنه

belim belbel šesse serna bazene

بلیم بلبل شه سه سِرنا بزنه

bure višê be višê pâ bazene

بوره ویشه به ویشه پا بزنه

tâ darembi □u re tilen nakenim

تا درمبی او ر تیلن نکنیم

badi be sabze-o-hemen nakenim

بدی به سبزه و همین نکنیم

sar □âxer yek vaje kafen varembi

سر آخر یک وجه کفن ورمبی

□attâ mis xâk sarin-e-ben varembi

آتا میس خاک، سرین بن ورمبی

□amejâ □attâ □esm-o-num mundene e

امه جا آتا اسم و نوم موندنه

□attâ mezâre bi nešn mundane

آتا مزار بی نشون موندنه

وصیت

bamerdeme messe siyu nakenin

messe çeş re herâz-e-□u nakenin

messe □attâ teppe □asri našendin

gelâb re tâbut-e-pali našendim

tâ dayme geteni vezu nahirne

del re xedâye ruberu nahirne

te hamuni ke taş re tu hedâi

mere das bazuhi deryu hedâi

te hamuni me pe re dâz bazuhi

nuz baze suzi re gervâz bazuhi

kâri hâkerdi ke kehlîn bahime

□attâ □omre xene neşin bahime

kâri hâkerdi mene bâl basute

بَمَرْدِمِه مَسَّه سِيو تَنِين

مَسَّه چَش رِ هِرَازِ او تَنِين

مَسَّه آتَا تِبِه اَسْرِي نَشْدِين

گِلَاب رِ تَابُوتِ پَلِي نَشْدِين

تَا دِيمِه گِتَنِي وَضُو نَهِيرِنِه

دِل رِ خِدَايِ رُوْبُرُو نَهِيرِنِه

تِه هَمُونِي كِه تَش رِ تُو هِدَايِي

مِرِه دَس بَزُوْهي دِرِيُو هِدَايِي

تِه هَمُونِي مِه پِه رِ دَاز بَزُوْهي

نُوج بَزِه سُوْزي رِ گِرَوَاز بَزُوْهي

كَارِي هَاكَرْدِي كِه كِهْلِيْن بَهِيْمِه

آتَا عُمَرِ خَنِه نَشِيْن بَهِيْمِه

كَارِي هَاكَرْدِي مَنِه بَال بَسُوْتِه

mere par hâytên-e-□eqbâl basute

مره پر هایتین اقبال بسوته

mere □arzun mere □arzun baruti

مره ارزون مره ارزون بروتی

mere dekun-e- nâmardun baruti

مره دکون نامردون بروتی

me xene kur-e-su biye nešâi

مه خنه کور سو بیته نشایی

me xerâk □as-o-□u biye nešâi

مه خراک آش و او بیته نشایی

mariz bime dam-e-□âxer nemui

مریض بیمه دم آخر نمویی

xaste tan bime me kâyer nemui

خسته تن بیمه مه کایر نمویی

če bermei □asir-e-xâk bahime

چه برمه‌ای اسیر خاک بهیمه

bene-y-e- mâčkel-e-xerâk bahime

بنه‌ی ماچکل خراک بهیمه

če bermei sar re hâčîn bazune

چه برمه‌ای سر ره هاجین بزونه

me dor re sattâ lâ □âpčîn bazune

مه دور ره صدا لا آپچین بزونه

□esâ raxte siyu kendi čeči se?

اسا رخت سیو کندی چچی سه؟

češ re □asri-y-e-□u kende čeči se?

چش ره اسری او کندی چچی سه؟

□esâ nun-o-xermâ deni če fâyde?!

اسا نون و خرما دنی چه فایده؟!

messe xatm jâ be jâ deni če fâyde ?!

مسه ختم جا به جا دنی چه فایده؟!

□ esâ riš re belend kendi çe fâyde!

اسا ریش رِ بلند کندی چه فایده !

xande re sarkuten kendi çe fâyde !

خندہ رِ سر کوتن کندی چه فایده !

nexâmbe mene □ aks re qâb bahiri

نخوامبہ منہ عکس رِ قاب بهیری

me qabr-e- sarre sang-e-nâb bahiri.

مہ قبرِ سرِّ سنگِ ناب بهیری.

تبرستان
www.tabarestan.info

داغ پسر

Belend-e-âsemun te del nedârni

بلند آسمون ته دل ندارنی

xaver-e-nâle-y-e-belbel nedârni

خاور ناله‌ی بلبل ندارنی

me tang-e-del-e-kuter par bazuhe

مه تنگ دل کوتر پر بزوهه

burde helâl-e-mâ re sar bazuhe

بورده هلال ماه ر سر بزوهه

te qam xâmbé čš-e- jâ xun bevârem

ته غم خوامبه چش جا خون بوارم

kelu kulu del-e-armun bevârem

کلو کلو دل ارمون بوارم

te xâli dasi-sâk asri bašendem

ته خالی دسی ساک اسری بشندم

te qad asir-e-xâk asri bašendem

ته قد اسیر خاک اسری بشندم

sang-o-kuh-e-dele sine-su burdi

سنگ و کوه دله سینه‌سو بوردی

tefeng re var bayti tinâr xu burdi

تفنگ ر ور بیتی تینار خو بوردی

hoseyn hoseyn bâti dašt lu daketi

حسین حسین باتی دشت لو دکتی

nârenjek bayti tank-e-zir baxeti

نارنجک بیتی تانک زیر بختی

yerâq te kamer-o-dešmen bakušti

یراق ته کمر و دشمن بکوشتی

senger be senger-o-dešmen bakušti	سنگر به سنگر و دشمن بکوشتی
te □ârezu belen biye te burdi	ته آرزو بلن بیئه ته بوردی
te del suz-e-hemen biye te burdi	ته دل سوز همین بیئه ته بوردی
tâze beškofte gel çe sar nazendi?! تبرستان www.tabarestan.info	تازه بِشکفته گل چه سر نَزندی?!
yelâq-e-kuteri çe par nazendi?!	یلاق کوتتری چه پر نَزندی?!
te □âsemun re vâreš yad bedâhi	ته آسمون رِ وارِش یاد بداهی
lalevâ re nevâješ yâd bedahi	للهوا رِ نواجش یاد بداهی
del dâšti sad ta deryâye □u bayye	دل داشتی صد تا دریای او یِیه
tan dâšti qad-o-bâlâ-y-e-ku bayye	تن داشتی قد و بالای کوه یِیه
□un geder jân dâhi xâk çang bazuhi	اون گِدر جان داهی خاک چنگ بَزوهی
gemunem pir-e-mâr re vang bazuhi	گِمونم پیرِ مار رِ ونگ بَزوهی
xâsi râs bavuşî-o- ged nedâšti	خواستی راس بووشی و قِد نداشتی
te bâl beškes biye tâqet nedâšti	ته بال بِشکس بیئه طاقت نداشتی
şe tan re xun-e-dele tu hedâi	شه تن رِ خونِ دله تو هدائی
şe teşne gali bi gel □u hedâi	شه تشنه گلی، بی گل او هدائی

kemin sabze te gel-e- ru re dârne?

کمین سبزه ته گِلِ رو رِ دارنه ؟

kemin više te bek-o- bu re dârne?

کمین ویشه ته بک و بو رِ دارنه؟

te nuj baze siyu riš-e-belâre

ته نوج بزه سیو ریش بلاره

te □efrâ-y-e-me serpiše belâre

ته افرای مه سِرپیش بلاره

te sâreq dači fâxt-o-men bamirem

ته سارق دَچی رخت و مِن بَمیرم

nadi denyâ-y-e-baxto men bamirem

نَدی دنیای بخت و مِن بمیرم

har šu berme gali tesse xu šumbe

هرشو برمه گلی تَسه خو شومبه

te lebâs-e-pali tesse xu šumbe

ته لباس پَلی تَسه خو شومبه

te gel-e-rang-o-ru re men □ešembe

ته گِلِ رنگ و رو رِ مِن اِشَمبه

te nayte □ârezu re men □ešembe

ته نیتَه آرزو رِ مِن اِشَمبه

te re ke yârdene geli geli bi

ته رِ که یاردنه گِلِ گِلِ بی

te sar bavri bi bâle čambeli bi

ته سر بُوری، بی بالِ چمبلی بی

mere gemun □âsemun qam vâresse

مره گِمون آسِمون غم وارسه

te čelčelâ-y-e-ver nam nam vâresse

ته چلچلای وِر نم وارسه

keti burem me del tesse sarušte

کَتی بُورِم مه دل تَسه سروشته

bi te me □âsemun □eftâb bakušte	بی ته مه آسمون افتاب بکوشته
šumbe jebhe te râ re češ kašembe	شومبه جبهه ته راه ر چش کشمبه
te teb-teb xun-e-sar re xeš kašembe	ته تب تب خون سر ر خش کشمبه
te xâli sanger re mên sâze zambe	ته خالی سنگر ر من سازه زمبه
te qat bayye sar re gel-qamze zambe	ته قطع بیه سر ر گل قمزه زمبه
mosalsal ku zamin re taš biyârem	مُسلّسل کو زمین ر تش بیارم
hezârun dešmen-e-jâ naš biyârem	هزارون دشمن جا نش بیارم
□age das qat bavu sine-su šumbe	اگه دس قطع بوو سینه سو شومبه
sanger be sanger re nesfe-šu šumbe	سنگر به سنگر ر نصفه شو شومبه
nelembe me vaten virun bavuše	نلیمبه مه وطن ویرون بووشه
šučar-o-mangel-e-vergun bavuše	شوچر و منگل ورگون بووشه
har jâ bârem te dâq temum navune	هر جا بارم ته داغ تموم نوونه
te num denyâ-y-e-del jâ gum navune	ته نوم دنیای دل جا گوم نوونه

te belâre ke te das pine dâšte

te del-e-dur ke □eftâb kime dâšte

tei ke dim dâšti gel-e-vanuše

gise dâšti gandeme xûşe xûşe

bebâ kureçi-o-□êqe te dâšte

sine qam daçi-o-□eşq-e-te dâšte

piyer tesse qerâri jâ besâte

mardem-e-çarbidâri jâ besâte

tesse lale zue layli xundesse

tesse najmâ-o- katuli xundesse

lave zanjir dâr re tesse barute

rame vare mâr re tesse barute

dâšti nedâšti □arusi hâkerde

harîr dâšte te vesse di hâkerde

□arus-e-zan bi te sahrâ daketi

ته بلاره که ته دسی پینه داشته

ته دلِ دور که افتابِ کیمه داشته

ته‌ای که دیم داشتی گلِ ونوشه

کیسه داشتی گندمِ خوشه خوشه

بیا کوره‌چی و عشقِ ته داشته

سینه غم دچی و عشقِ ته داشته

پیپر تسه قراری جا بساته

مردمِ چاریداری جا بساته

تسه لاله زونه لیلی خونده

تسه نجما و کتولی خونده

لَو زنجیردار رِ تسه بروته

رَمه وره مار رِ تسه بروته

داشتی نداشتی عروسی ها کرده

هرچی داشته ته و سه دی ها کرده

عاروسی زن بی ته صحرا دکتی

xaste tan rame-y-e-hermâ daketi

خسته تن رمہی ہمرا دکتی

te čater baz-e-zelfe □u bašesse

تہ چتر بزہ زلفِ او بَشَسَہ

češe serme re varf-e-ku bašesse

چَشِ سرمہ رِ ورفِ کو بَشَسَہ

mere dâšti kaše duš-mašte himē

مرہ داشتی کَشہ دوشِ مَشْتِہِ ہیمہ

tati vâye vâri više be više

تَتی وای واری ویشہ بہ ویشہ

te □attâ mezzir-e-marde mundessi

تہ اَتَا مِزیرِ مردِ موندَسی

sedâ re sar dâhi mârmâr xundessi

صدَا رِ سر داهی مارمارِ خوندَسی

tarsi □az vâreš-o-deryu nedâšti

تَرسی از وارِش و دریو نِدَاشتی

tarsi □az tarikiye šu nedâšti

تَرسی از تاریکیِ شو نِدَاشتی

te me piyer-e-gum bayy-e-□eqbâl bi

تہ مہ پییرِ گومِ بیتہ اقبالِ بی

te vene ~~rast~~-e-tan-e-duš-o-bâl bi

تہ ونہ خستہ تَنِ دوش و بالِ بی

del be ku bazubu bernu re vardi

دل بہ کوہ بزوبوِ برنو رِ وردی

vene yerâq vene yâbu re vardi

ونہ یراقِ ونہ یابو رِ وردی

vene ver sun-e-□ezzâr □es hâkerdi

ونہ وِرِ سونِ ازارِ اِسِ ہاکردی

sune sisadtâ sevâr □es hakerdi

سونِ سِیصدتا سوارِ اِسِ ہاکردی

te qadde nešâ-o-xarmen baverde

ته قدّ نشا و خرمن بُورده

te dassé hime-o-rasen baverde

ته دَسّ هیمه و رَسِن بُورده

vejîn kerdî xaste tan dâştî te dur

وَجین کردی خسته تن داشتی ته دور

til □ âşî raxt-o-piran dâştî te dur

تیل آشی رخت و پیرِن داشتی ته دور

nesfe kêrî te rûz re şû hâkerde

نصفِ کاری ته روز رِ شو ها کرده

čeş re çal-e-resî bî şû hâkerde

چش رِ چَلِ رِسی بی شو ها کرده

çal re tu dâhî □ un tu-y-e-belâre

چَل رِ تو داهی اون توی بلاره

jûreb veftî naqş-e-ruy-e-belâre

جوَرِب وفتی نقشی روی بلاره

kerçâl niştî gelim-e-dur bagerdem

کرچال نیستی کلیم دور بگردم

çis dâr-e-das-o-dime dur bagerdem

چیس داره دس و دیم دور بگردیم

tere marz bayten-o-balu bakuşte

تره مرز بیتن و بلو بکوشته

tere timjâre beçâ □ u bakuşte

تره تیم جارِ بچا او بکوشته

çe şuhâî vešnâ betim xu burdî

چه شوهایِ وشنا بتیم خو بُوردی

del dâq-e-□ attâ dun-e-tim xu burdî

دل داغِ آتا دونه تیم خو بُوردی

te □ attâ das me gahre re tu dâhî

ته آتا دس مه گهره رِ تو داهی

□attâ das □untâ vače re □u dâhi

آتا دس اون تا وچه ر او داهی

men gar bayte zamin te narm-e-vâreš

من گر بیده زمین ته نرم وارشی

me lâl bayye tek re bešti nevaješ

مه لال بیه تک ر بستی نواجشی

tâtâ tâtâ geti râh vardi mere

تاتا تاتا گتی راه وردی مره

dasse mâsi še hemrâ vardi mere

دس ماسی شه همرا وردی مره

mere geti še peser-e-belâre

مره گتی شه پسر بلاره

še jan-e-del še kutere belâre

شه جان دل شه کوتره بلاره

nenâ še varekâ re te xundessi

ننا شه ورکا ر ته خوندسی

mičkâ-o-tikâ-y-e-qam re dunessi

میچکا و تیکای غم ر دونسی

del nedâšti mere nâxeš bavini

دل نداشتی مره ناخشی بوینی

mere bi sarin-o-bâleš bavini

مره بی سرین و بالش بوینی

še mehrebun nenâ-y-e-dur bagerdem

شه مهربون نناي دور بگردم

nene vene sedâye dur bagerdem

ننه ونه صدای دور بگردم.

više xâmbé ven-e-dor sim nedâre

ویشه خوامبه ونه دور سیم نداره

ven-e-dor hesâr-o-parčîn nedâre

ونه دور حصار و پرچیم نداره

češme dâre šukâ-se raxt bašure

چشمه داره شوکا شه رخت بشوره

□ârus- mičkâ □eqbâl-o-baxt bašure

عاروس میچکا، اقبال و بخت بشوره

behe tâ sang barušte □u baxere

بِهه تا سنگ بروشته او بخره

mamrez-e-sâq-e-sar jâ tu baxere

ممرز ساقِ سر جا تو بخره

kime dâre kenâre □anjili bu

کیمه داره کناره انجیلی بو

dele mehr-o-mohabbet taš-o-di bu

دلِ مهر و محبت، تَش و دی بو

tâq-e-sar bernu-o-tefeng dani bu

طاقِ سر برنو و تفنگ دنی بو

kamer-e-yerâq-o-fešeng dani bu

کمرِ یراق و فشنگ دنی بو

gâleš dâre ke vâreš re befahme

گالش داره که وارِش رِ بفهمه

telâr-e-□uye xuneš re befahme

تلارِ اویِ خونش رِ بفهمه

dune bi gel-e-vanuše mirembi

دونه بی گِلِ ونوشه میرمبی

bedun-e-gandem-e-xuše mirembi

بدون گندم خوشه میرمبی

dâre nuĵ baz-e-čaku re netâše

دارِ نوج بزه چکو رِ نتاشه

čenâre suz-e-gise re netâše

چناره سوزِ گیسو رِ نتاشه

hemend-o-više re xêne bedune

همند و ویشه رِ خنه بدونه

Suz-e-sabze re sajjâde bedune

سوزِ سبزه رِ سجاده بدونه

nemâz re bâ ku-y-e-kuter baxunde

نماز رِ با کوی کوتر بخونده

bâ čelčelâ □ ene safer baxunde

با چلچلا انه سفر بخونده

čappun dâre ke xâr hairâ bazene

چپون داره که خوار هیرا بزنه

paleng-e-se še lalevâ bazene

پلنگ سه شه لاله‌وا بزنه

tinâr-e-kokie hamdamı bavuše

تی‌نارِ کوکی همدم بووشه

vene beškes-e-del-e- qam bavuše

ونه بشکسه دلِ غم بووشه

□eftâb-e-linge ranĵ-o-râ besâze

اِفْتابِ لینگِ رِجِ راه بسازه

tir baxerd-e-šukâ se jâ besâze

تیر بخرده شوکا سه جا بسازه

češme re nemeje tilend nakene

چشمه رِ نمجه تیلند نکنه

mičkâ-y-e-keli re belend nakene

میچکایِ کلی رِ بلند نکنه

kolek-e-bu venese zendegi bu

کولِک بو، ونه سه زندگی بو

vene □ azân sedâ-y-e-čambeli bu

ونه اذان صدای چمبلی بو

deli dâre ke sang-e-se basuze

دلی داره که سنگ سه بسوزه

paiz-e-kâl-e-rang-e-se basuze

پنیز خال رنگ سه بسوزه

višc bedun-e-paleng re nexâmbe

ویشه بدون پلنگ رِ نخوامبه

deryu bedun-e-nahang re nexâmbe

دریو بدون نهنگ رِ نخوامبه

više bedun-e-zang-o-tâl bamerde

ویشه بدون زنگ و قال بمرده

bi taley-e-gesfen-o-mâl bamerde

بی تله‌ی گسفن و مال بمرده

gâleš davuše-o-□ uyâ bakeše

گالش دوو شه و اويا بک شه

xâlek-e-se hemend re pâ bakeše

خالک سه همند رِ پا بک شه

sedây-e-□ amiri više dapije

صدای امیری ویشه دپیجه

lalevâ guše-e-vanuše dapije

لله‌وا گوش ونوشه دپیجه

gâleš re dešmen-e-jengel nadunim

گالش رِ دشمن جنگل ندونیم

dešmen -e-□ efrâ-y-e-kâkel nadunim

دشمن افرای کاگل ندونیم

navve □ âdem sabze re til hâkene

نوه آدم سبزه رِ تیل هاکنه

dast našest sabze re papil hâkene

دست نَشت سبزه رِ پاپیل هاکنه

dâre naresi hali re baxere

دارِ نَرسی هالی رِ بخره

tiring-e-šum-e-ruzi re baxere

تیرِنگِ شومِ روزی رِ بخره

zamin vene hamîše pāk bamunde

زمین ونه همیشه پاک بمونده

vene tamiz beney-e-xâk bamunde

ونه تمیز بنه‌ی خاک بمونده

kuter vene dāvuše xâl biyâre

کوثر ونه دوو شه خال بیاره

behâr-e-se suz-e-nehâl biyâre

بهار سه سوزِ نهال بیاره

tikâ davve sar re henâ dakene

تیکا دو سر رِ هنا دَکنه

dâr-e-tan re suz-e-qevâ dakene

دارِ تن رِ سوزِ قوا دَکنه

šukâ davve serme re čes dakeše

شوکا دو سرمه رِ چش دَکِشه

še petaj-e-vare re xeš dakeše

شه پتَچِ وره رِ خِش دَکِشه

jengel vene dāvuše zende bušim

جنگل ونه دوو شه زنده بوشیم

tâ nafes: bakešim jemend bušim

تا انفس بکشیم جمنده بوشیم

bi više kavir □ema re kešene

بی ویشه، کویر اما رِ کِشنه

nemek mesl-e-tir □emâ re kešene

نمک مثل تیر اما ره کِشنه

از دست خاک و خِل زود خفه وومبی □ az dast-e-xâk-o-xel zud xafe vumbi

روزی صدار میرمی زنده وومبی ruzi sadbâr mirembi zende vumbi

ماسه انه جای تی ِ گیرنه māsse □ ene jâ-y-e-teti re girne

دازه انه جای اوجی ِ گیرنه dâze □ ene jâ-y-e-□ uji re girne

نهلیم هلی تی ِ بورن Nehelim hali teti re baveren

پاپلی دل خشی ِ بورن pâpeli-e-delxeši re baveren

افرا ِ خار داریم وارِش ییاره □ efrâ re xâr dârim vâreš biyâre

تا سوزِ نشارِ آیش ییاره tâ suz-e-nešâ re □ âyeš biyâre

زمین ِ پاک داریم زنده بمونده zamin re pâk dârim zende bamunde

سوزِ ویشه تا آینده بمونده suz-e-više tâ □ âyende bamunde

جوله بیریم طبیعت ِ بدوشیم jule bayrim tabi‘et re badušim

داز ِ نیریم طبیعت ِ بکوشیم dâz re nayrim tabi‘et re bakušim

بهار

behâr bemu-o-delxeši niyârede

še hermâ bu-y-e-pâppeli niyârde

gel re čiye gise re vâ nakende

bâl re tu nazende semâ nakende

tikâ re čiye das-o-dim našurne

lâ re dar nakende gelim našurne

sar re jer dembedâ pexuk bazue

vene bâl beškes-o-katuk bazue

kuter re čiye če hu-hu nazende

sar re yelâq-e-bečâ □u nazende

četi bayye kuč re sarku naverne

čekel-e-se kulek-e-bu naverne

če še tan-e-piran re nu nakende

بهار بَمو و دِل خِشی نیارده

شه همراه بوی پاپلی نیارده

گِل رِ چیه، گِسه رِ وا نکنده

بال رِ تو نَزنده سِما نکنده

تیکا رِ چیه، دَس و دیم نَشورنه

لا رِ دَر تَکِنِدِ گلیم نَشورنه

سَر رِ جَر دِمِیدَا، پِخوک بَزوئه

ونه بال بِشِکِس و کتوک بَزوئه

کوَتَر رِ چیه چه هو هو نَزنده

سَر رِ یِلَاقِ بَچَا او نَزنده

چَتی یَیه کوچ رِ سَر کوه نَوَرنه

چِکَل سِه کولِک بو نَوَرنه

چه شه تَن پیرَهَن نو تَکِنده

še tarik-e-xene re su nakende

شِه تَارِکِ خِنه رِ سو تَکِنده

če behâriye ke xâhun nedârne

چه بهاری نه که خواهُون نِدارنه

□ârus-miçkâ henâbandun nedârne

عَاروس میچکا حِنابندون نِدارنه

če šukâ še raxte bereše nakende

چه شوکا شه رَخْتِ بِرِش تَکِنده

□âyne nayne serme re češ nakende

آینه نَینه سِرْمه رِ چِش تَکِنده

če kulek jârie nesum našune

چه کولِک جَارِی نه نِسوم نَشونه

če češme-y-e-□u-e-selum našune

چه چِشْمه‌ی اوی سِلوم نَشونه

vere čie kur-o-katin bahiye

وَره چیه کُور و کَتین بَیه

če ve □injur xene-nešin bahiye

چه و این جور خِنه نَشین بَیه

belbel re čiye xešâli nakende

بِلِبِل رِ چیه خِشالی تَکِنده

če še kime re taš-o-di nakende

چه شه کیمه رِ تَش و دی تَکِنده

dare keli bazue pe nakende

دَره کِلی بَزوئه په تَکِنده

xene re nandune □espe nakende

خِنه رِ نِندونه اِسپه تَکِنده

če behârie ke xande basute

چه بهاریه که خَنده بَسوته

hali-teti-o-mâderme basute

هَلِی تَتِی و مَادِرْمه بَسوته

nâ sedâ-y-e-mâr-mâr-e-gâleš □ ene

نا صدایِ مارِ مارِ گالشِ اِنه

nâ paleng-e-qerne-o-meješ □ ene

نا پانگِ غرنه و مِجشِ اِنه

beru behâr beru belbel bapisse

برو بهارِ برو بلبلِ بیسه

tanne lambik dakete del bapisse

تَنّ لمبیکِ دَکته دِلِ بیسه

beru behâr beru belbel bamerde

برو بهارِ برو بلبلِ بمرده

tukaš-e-□ efrâ-e-jengel bamerde

تو کَشِ افرایِ جَنگِلِ بمرده

te vene yaxlilek re □ u hâkeni

ته ونه یَخِ لیلِکِ رِ او هاکنی

suz-o-sermâ re ling-e-lu hâkeni

سوز و سرما رِ لینگِ لو هاکنی

te vene pâppeli-e-tan bašuri

ته ونه پاپلیّ تَنّ بشوری

vene tip-tâppeli piran bašuri

ونه تپِ تاپلیّ پیرهنِ بشوری

vere tâ kuter-e-kendâ baveri

وَرِ تا کوترِ کَندا بُوری

vene dasse demâ-si râ baveri

ونه دسّ دِماسیّ راهِ بُوری

te vene čelčelâ re □ aqd hâkeni

ته ونه چَلچَلّا رِ عَقْدِ هاکنی

teti-kâk-e-ru re čârqađ hâkeni

تَتی کاکِ رو رِ چارقدِ هاکنی

vešur re menzel-e-se su baveri

وِشون رِ مَنزَلِ سه سو بُوری

vešun re las-lasek tâ ku baveri

te vene hemendi re lâ hâkeni

naxxe bayri mičkâ re tâ hâkeni

vene gel-e-tan re qevâ dakeni

tikâ-e-das-o-pe henâ dakeni

te vene dâr-telâ-y-e-dâd baresi

bi šum bayye vene feryâd baresi

te navvi belbel-e-tek mim mundene

□eftâb re gum kende berim mundene

te navvi ki suz-e-□âyeš biyâre

ki belbel-e-se ruz-e-xeš biyâre

وَشُونْ لَسْ لَسِکْ تا کوه بَوری

ته وَنه هِمِندی رِ لا ها کِنِی

قَحْ بَیری میچکا رِ تا ها کِنِی

وَنه گِلِ تَن رِ قِوا دَکِنِی

تیکای دَسْتُ وِ به حِنا دَکِنِی

ته وَنه دارِ تلای داد بَرسی

بی شوم بَیّه وَنه فَرِیاد بَرسی

ته نَوّی، بِلَبِلِ تَکْ میم موندَنه

اِفْتاب رِ گوم کِنَدِ، بِرِیم موندَنه

ته نَوّی کی سوزِ آیشِ بیاره

کی بِلَبِلِ سه رُوزِ خَشِ بیاره

سروشته دل

nadumbe me sarušte del re čiye

□ ande dumbe tevese taš-o-diye

pâre bibu me del-xešî nakerdbu

te □ aksesse kulek re di nakerdbu

balu bayti me del re parj hâkerdi

me jevuni re šesse xarj hâkerdi

xale sâle tesse gâleši kembe

detâ češ re tesse vâreši kembe

men-o-del-e-sâmun re □ u baverde

mere □ ešqe te gel-e-ru baverde

te zehre gel-e-dim tâleb meneme

te □ eftâb-e-xerim tâleb meneme

goher goher gembe goher če neni?

me del te xande jâ □ uger če neni?

ندومبه مه سروشته دل ر چی یه

آنده دومبه ته وسه تش و دی یه

پاره بی بو مه دل خشی تکردبو

ته عکس سسه کولک ر دی تکردبو

بلو بیته مه دل ر پرچ ها کردی

مه جوونی ر شسه خرج ها کردی

خله سال تسه گالشی کیمبه

دتا چش ر تسه وارشی کیمبه

من و دل سامون ر او بورده

میره عشق ته گل رو بورده

ته زهره گل دیم طالب منمه

ته افتاب خریم طالب منمه

گوهر گوهر کیمبه، گوهر چه ننی ؟

مه دل ته خنده جا اوگر چه ننی ؟

□ age vindi zamune pine dârne

me del tesse xedre □ âine dârne

te belâre te çande sâde hassi

me sarušte del-e-hemsâde hassi

te nâni te dasse pine čeçiye

te nâni letkâ-o-kime čeçiye

te me vâri vešnâ betim baxeti

te tan xene-o-del berim baxeti

xâmba deryu bavvem kellâk bazenem

xâmba del re tevesse çâk bazenem

tere gembe ke me naş dârni šuni

belend-e-gis-e-sarkaş dârni šuni

mere me del gene me baxt te hassi

me sartan-e-nadut-e-raxt te hassi

našu našu še del-e-qed nedârme

اگه ویندی زَمونه پینه دارنه

مه دل خِدره تسه آینه دارنه

ته بلاره ته چنده ساده هَسی

مه سروشته دلِ همساده هَسی

ته نانی ته دس پینه چچی به

ته نانی لَنگا و کیمه چچی به

ته مه واری وِشنا بیتیم بختی

ته تن خنه و دل پریم بختی

خوامبه دریو بوم کلاک بزیم

خوامبه دل ر ته وسه چاک بزیم

تره گمبه که مه نش دارنی شونی

بلند گیش سرگش دارنی شونی

مره مه دل گنه مه بخت ته هَسی

مه سرنِ ندوته رخت ته هَسی

نشو نشو شه دلِ قد ندارمه

našu te duri-e-tâqet nedârme

نشو ته دوری طاقت ندارمه

çeti bie še del me tim dekâri

چتی بیئه شه دل مه تیم دکاری

mere nehâl hâdi xerim dekâri

مره نهال هادی خریم دکاری

men ke te sâye-e-âsîr bahime

من که ته سایه‌ی اسیر بهیمه

men ke te âşeqî jâ pir bahime

من که ته عاشقی جا پیر بهیمه

mere vindi me del-e-dard navindi

مره ویندی مه دل درد نویندی

mere taş zandi-o-me gard navindi

مره تش زندی و مه گرد نویندی

men batumbe te eşqe das bahirem

من بتومبه ته عشق دس بهیریم

batumbe hedâ del re pas bahirem

بتومبه هدا دل ر پس بهیرم

te behi çârbidâri pişe kembe

ته بهی چاربیداری پیشه کمبه

lalevâ re te vesse hime kembe

للهوا ر ته وسه هیمه کمبه

eftâb vumbe tesse xerim mundembe

افتاب وومبه تسه خریم موندمبه

te şepiş-e-kal-o-parçin mundembe

ته سرپیش کل و پرچین موندمبه

تبرستان
www.tabarestan.info

دوبیتی‌ها

behar-e-čelčelâ bayme pidâ ni

بهار چلچلا بیمه پیدا نی

siyu puš-e-tikâ bayme pidâ ni

سیو پوشِ تیکا بیمه پیدا نی

tâ key te sar-e-râh re čes bakesem

تا کی ته سر راهِ چش بکشم

asir-e-lalevâ bayme pidâ ni

اسیرِ لاله‌وا بیمه پیدا نی

تبرستان
www.tabarestan.info

âsemun runemâ kembe te vesse

آسمون رونما کمبه ته وسه

setâre re sevâ kembe te vesse

ستاره رِ سوا کمبه ته وسه

mâh-teti re tesse hemrâ yârembe

ماهِ تتی رِ تسه همراه یارمبه

taš- sar men semâ kembe te vesse

تاش سر من سما کمبه ته وسه

vanuše re te mâderme biyârem

ونوشه رِ ته مادرمه بیارم

runemâ haft band-e-lale biyârem

رونما هفت بندِ لاله بیارم

sahrâ be sahrâ re sâze bakesem

صحرا به صحرا رِ سازه بکشم

xâk-e-vaten re te serme biyârem

خاکِ وطنِ رِ ته سرمه بیارم

hemen suz-e-qevâ bayye pidâ ni

همن سوزِ قوا یه پیدانی

vanuše češ be râ bayye pidâ ni

ونوشه چش به راه یّه پیدانی

bamundessi kemin menzel nadumbe

بموندسی کمین منزلِ ندومبه

ârus mangu dušâ bayye pidâ ni

عاروس منگو دوشا یّه پیدانی

te vesse lalevâ re panje zambe

ته وِسه لاله‌وارِ پنجه زمبه

gesfen re râ dembe kuh xene zambe

گسفنِ رِ راهِ دمبه، کوه خنه زمبه

xerâb-e-menzel-e-pe kele zambe

خرابه منزلِ په کله زمبه

te vesse vang-o-vâ tâ male zambe

ته وِسه ونگ و وا تا مله زمبه

âhu munâ xed re âhu besâti

آهو مونا خدرِ آهو بساتی

helâl-e-mâh re še âbru besâti

هلالِ ماهِ رِ شه ابرو بساتی

šukây-e-serme re dakerdi še češ

شوکاریِ سرمه رِ دکردی شه چش

mere âvâre-y-e-še ku besâti

مره آواره‌ی شه کوه بساتی

nâ tark-e-te nâ tark-e-lale kembe

نا ترکِ ته نا ترکِ لاله کعبه

nâ tark-e-te češ-o-te befre kembe

نا ترکِ ته چش و ته بفره کعبه

hame dašti nedâšti-e-denyâ re

همه داشتی نداشتی دنیا ر

fedâye te lab-e-perxande kembe

فدایِ ته لبِ پر خنده کعبه

čappun lale re vâ dakerde beru

چبون لاله رِ وا دکرده برو

šukâ sar re henâ dakerde beru

شو کا سر رِ حنا دکرده برو

tikâ desarkuten re kaše hâyte

تیکا دسر کوتن رِ کشه هایبته

belbel raxt-e-semâ dakerde beru

بلبل رختِ سما دکرده برو

sevâdkuh teti re jehâz hâkerde

سواد کوهِ تتی رِ جهاز ها کرده

lefrâ suz-e-gelâm re vâz hâkerde

افرا سوزِ گلام رِ واز ها کرده

kakki-mâr gise re derâz hâkerde

ککی مارِ گیسِه رِ دراز ها کرده

čappun sabze re jânemâz hâkerde

چبون سبزه رِ جانماز ها کرده

ke xâne sar bavve me čârbidâri

که خوانه سر بوه مه چاریداری

ke xâne sar bavve me biqerâri

که خوانه سر بوه مه بی‌قراری

ke xâne men-o-samen dam bazenim

که خوانه من و سمن دم بزнім

više baxeten-o-česmentezâri

ویشه بختن و چشم‌انتظاری

tâ key meno-o-samen qerâr davišim

تا کی من و سمن قرار دوویشیم

tâ key xerâbe-e-kenâr davišim

تا کی خرابه‌ی کنار دوویشیم

Sardi baverde ñame rang-o-ru re

سردی بَوَرده آمه رنگ و رو ر

tâ key ñentezâr-e-bahâr davišim

تا کی انتظار بهار دوویشیم

samende bâr hâkenem mâh-titi re

سمند بار هاکنیم ماه‌تتی ر

davendem vene bâr band-o-kaši re

دوندیم ونه بار، بند و کشی ر

Pali hâkenim band-e-râsse si re

پلی هاکنیم بندِ راسِ سی ر

elâhi bavinem ruz-e-xeši re

الهی بوینم روزِ خشی ر

čarbidâri kembe više be više

چاریداری کمبه ویشه به ویشه

kahar re bâr kembe mamrez-e-hime

کهر ر بار کمبه ممرز هیمه

xaste tan xesembe xerâb-e- kime

خسته تن خسمبه خرابه کیمه

ke xâne del ruz-e-xeš re bavine

که خوانه دل روز خش ر بوینه

čal resi kendi te maku bavušem

چل رسی کندی ته مکو بووشم

češm-e-sar te duš-e- ĩaftu bavušem

چشمه سر ته دوش افتو بووشم

te hemrâ dašt-o-ku re pâ bazenem

ته همراه دشت و کوه ر پا بزیم

te tār-e-šu lampâ-y-e-su bavušem

ته تار شو لمپای سو بووشم

čappuni kendi te lale bavušem

چیونی کندی ته لاله بووشم

gāleš vuni dast-e-jule bavušem

گالش وونی دست جوله بووشم

čarbidâri kendi katel bakešem

چاریداری کندی کتل بکشم

xaste tan dānni taškele bavušem

خسته تن داننی تش کله بووشم

kuče be kuče re gel zambe tesse

کوچه به کوچه رِ گل زَمبه تَسه

deryu be deryu re pel zambe tesse

دریو به دریو رِ پِل زَمبه تَسه

Behâr-e-âbre me tesse vârembe

بِهَارِ اِبْرِمِه تَسه وارِمبه

basut-e-del re menzel zambe tesse

بَسوْتِه دِل رِ مَنزِل زَمبه تَسه

vatenne benâzem gele ru dârne

وَطَنُ بِنَاذِمِ گِلِ رو دَارنه

še više paleng-e- mass-e-xu dârne

شِه وِشِه پَلَنگِ مَسِّ خُو دَارنه

Vene qad sar bakeši âsemune

وَنِه قَد سَر بَکشی آسَمونِه

belen bâlâ demâvand-e-ku dârne

بِلَن بَالَا دِمَاوَنَدِ کُوه دَارنه

vaten te xâx re qarq-e-xun navinem

وَطَن تِه خَاکِ رِ غَرَقِ خُونِ نوینم

te čelčelâ re sargardun navinem

تِه چَلچَلَا رِ سَرگَرْدَنِ نوینم

navinem ârezu re te bamundi

نوینم آرزو رِ تِه بَموندی

te re pâmal-e-nâmardun navinem

تِه رِ پَامَالِ نَامَرْدُونِ نوینم

me das farhâd-e-dasse-e-tiše dârne

مه دس فرهاد دس تیشه دانه

me del te dešmenun jâ kine dârne

مه دل ته دشمنون جا کینه دانه

age xâni me jân te runemâe

اگه خوانی مه جان ته رونمايه

me jân tesse bamerden piše dârne

مه جان تسه بمردن پيشه دانه

vanuše bavvem dašte su hâkenem

ونوشه بوم دشت سو هاکنم

mast-e-samen-e-kaše xu hakenem

مست سمن کسه خو هاکنم

târ-e-šu re âsemun lu hâkenem

تار شو ر آسمون لو هاکنم

sarin re qendâq-e-bernu hâkenem

سرین ر قنداق برنو هاکنم

belend-e-gise re kamun hâkerdi

بلند گيسه ر کمون ها کردی

eftâb-e-xaste re mehmun hâkerdi

اقتاب خسته ر مهمون ها کردی

gel-e-vanuše jâ raxte baduti

گل ونوشه جا رخت بدوتی

xedre layli mere majnun hâkerdi

خدر ليلى مره مجنون ها کردی

Āsemun re setāre su bavinem

آسمون ر ستاره سو بوینم

više re mašt-e- bek-o-bu bavinem

ویشه ر مشِت بک و بو بوینم

baxundem tâ del-e-qam kam bavuše

بخوندم تا دِلِ غم کم بوو شه

gum bayye jevuni re xu bavinem

گوم بیه جوونی رِ خو بوینم

deli dârme bâ kuh-e-babr xesene

دلی دارمه با کویِ بیر خِسَنه

bâ rašid xân seltun dar abr xesene

با رشید خان سلطون در ابرِ خِسَنه

deli dârme sune mašti perveri

دلی دارمه سونِ مشتی پروری

šune Āarfe kuh bâ hujabr xesene

شونه ارفع کوه با هُزَبرِ خِسَنه

tesse dâr-e-qevâ re nu sâzembe

تسه دارِ قِوا رِ نو سازمبه

xešk hâyt-e-daštem mašt-e-bu sâzembe

خِشک هایته دَشتِ مشِت بو سازمبه

gâleši-o-čappuni sar girembe

گالشی و چپونی سر گیرمبه

menzel-e- taškele re su sâzembe

مَنْزِلِ تشِ کله رِ سو سازمبه

شیر گاہ جنگل و نو کنبہ بھی

زیر آب و آب و جارو کمبہ بھی

سازه زمبیه راه کوچهی آلاشت

شہر پل سفید سو کتبہ بھی

بلندی اسایی کیسه تو زندی

بہار بچی گلّ شہ رو زندگی

منه تش هایته دل یشو زندگی

صبح ستاره‌ای مه‌ور سو زندگی

نا ترک زلف و ابروی ته کمبه

نا ترکِ عشق سرکوی تہ کمبہ

همه داشتی نداشتی دنیا را

فدای اتا خال موی ته کمبه

setir-e-baqeli kamer bahirem

سه تیر بغلی کمر بهیرم

yearâq az mašti-e-perver bahirem

یراق از مَشْتِی پرور بهیرم

selâm bar qâmat-e-sarv-e-rašid xân

سَلام بر قامَتِ سرو رشیدخان

hožabr-e-menzel-e-sanger bahirem

هَژْبرِ منزلِ سنگر بهیرم

behâr-e-teti-e-vareš bamerde

بهارِ تَتِی وارِش بمرده

siyu tikâ-y-e-ruz-e-xeš bamerde

سیو تیکایِ روزِ خَش بمرده

suz-o-sermâ gel-e-jân re bahite

سوز و سرما گلِ جانِ رِ بهیتِه

še-y-e-paleng-e-remeš bamerde

وِشِی پَلَنگِ رِمش بمرده

lalevâ re tesse mequm biârem

لله‌وا رِ تَسّه مِغوم بیارم

âsemun-e-delle-e-tekum biârem

آسَمونِ دَلِ تَکوم بیارم

ānde baxundem duri sar bavuše

انده بخوندم دوری سر بووِشِه

te vesse behâr-e-piqum biârem

تِه وِسه بهارِ پیغوم بیارم

kabuter vumbe tesse hu kašembe

کبوتر وومبہ تَسَّہِ ہو کشمبہ

tesse više be više tu kašembe

تَسَّہِ ویشہ بہ ویشہ تو کشمبہ

demâvande te vesse duš kašembe

دِماوندِ تَوَسَّہِ دوش گیرمبہ

te vesse sang-e-ālborz ku kašembe

تَوَسَّہِ سنگِ البرز کوہ کشمبہ

buri deryu be deryu tesse ĩembe

بوری دریو بہ دریو تَسَّہِ امبہ

vâreš bavvi buri ku tesse ĩembe

واریش بَوّی بوری کو تَسَّہِ امبہ

ĩage menzel re baveri demâvand

اگہ مَنزِلِ رِ بَوّری دِماوند

kuh re kembe sine-su tesse ĩembe

کُوہِ رِ کمبہ سینہ سو تَسَّہِ امبہ

gel-e- sar re qamze kembe dagerdi

کِلِ سرِ رِ غمزہ کمبہ دَگَرْدی

dār-e- xāl re tâze kembe dagerdi

دَارِ خالِ رِ تازہ کمبہ دَگَرْدی

behâr-e-ābreme tesse vârembe

بہارِ ابرمہ تَسَّہِ وارمبہ

sar-e-râ re sâze kembe dagerdi

سَرِ راہِ رِ سازہ کمبہ دَگَرْدی

tere še del-e-sar nešâ varembe

تره شه دل سر نشا ورمبه

yelâq-o-mazerun hermâ varembe

یلاق و مازرون همرا ورمبه

har keje dāvušem dâqe te dârme

هر کجه دووشم داغِ ته دارمه

belbel vumbe tere sahrâ varembe

بَلَبَلِ وومبه تره صحرا ورمبه

âq-nane âeftâb-e-su re baresen

آق ننه افتابِ سو رِ بَرسِن

xerâbe darme mâhtu re baresen

خِرابه درمه ماهتو رِ بَرسِن

Zemestun-e-hevâ del re bakušte

زِمستونِ هوا دل رِ بکوشته

messe ruzegâr-e-nu re baresan

مِسه روزگارِ نو رِ بَرسِن

haft-band-e-lalevâ re qam bahite

هفت بندِ لاله‌وا رِ غم بهیته

me del behâney-e-hamdā bahite

مه دل بهانه‌ی همدم بهیته

batete dašt-o-kuh yâr re nadiye

بَتته دشت و کوه یار رِ ندییه

me češ re vâreš -o-šabnam bahite

مه چَش رِ وارِش و شبنم بهیته

dele men hamnešin-e- āsemune

دِل من هم‌نشین آسمون

dele men paize rang-o-nešune

دِل من پی‌زِ رنگ و نشون

yāde te hamdam-e-me târ-e-šue

یادِ تِه همدم مه تارِ شوئه

dele-men lâle-y-e- per bayye xune

دِل من لاله‌ی پرِ یِه خون

dam bayt-e-hevâ re vanuše vene

دم بیتِه هوا رِ ونوشه ونه

qam bayt-e-lale re te panje vene

غم بیتِه لاله رِ ته پنجه ونه

essârey-e-su re te kaše vene

اساره‌ی سو رِ ته کَشه ونه

behâre teti re te xande vene

بهارِ تَتی رِ ته خنده ونه

te burden jā šukâ serme nakende

ته بُردن جا شوکا سرمه نکنده

vanuše gel-e-ben xande nakende

ونوشه گلِ بن خنده نکنده

Te burden jā mamrez xešk-hâyte dâre

ته بُردن جا ممرزِ خِشک هایتِه دارِ

gandem še gise re šune nakende

گندِم شه گِسه رِ شوئه نکنده

Āeftāb-e-gise re xeru bašurem

اِفْتابِ گِیسه رِ خِرو بشورِم

māh-e-xaste češ re naru bašurem

ماهِ خسته چش رِ نرو بشورِم

hužabr-e-sanger re paru bašurem

هَژِبِرِ سَنگَرِ پَرُو بشورِم

še del-e-qam re Āarfe ku bašurem

شه دِلِ غمِ رِ ارفعِ کوهِ بشورِم

bade te lale re panje nazembe

بعدِ ته لاله رِ پنجه نَزَمبه

bade te dašt-o-ku kime nazembe

بعدِ ته دشت و کوه کیمه نَزَمبه

Bade te das girembe zendegâni

بعدِ ته دس گیرمبه زندِگانی

baresi gandem re dare nazembe

بَرِسی گَنَدِمِ رِ دره نَزَمبه

Āâhu munâ xedre teti besâti

آهو مونا خِدرِ تَتی بَساتی

xedre yelâq-e-čammeli besâti

خِدره یِلاقِ چَمبِلی بَساتی

šukây-e-serme re dakerdi še češ

شو کایِ سرمه رِ دکردی شه چش

mere basot-e- pâppeli besâti

مره بسوته پاپلی بَساتی

čarbidâri me ruz re šu hâkerde

چاربیداری مه روز ر شو ها کرده

čppuni me češ re bi su hâkerde

چپونی مه چش ر بی سو ها کرده

sarâ dayyen tan-e-qed re baverde

صحرا دین تن قد ر بورده

qerâri mere xešk-e-ču hâkerde

قراری مره خشک چو ها کرده

lalevây-e-xuneš vumbe bamundi

لله وای خویش وومبه بموندی

te nešâ -o-vâreš vumbe bamundi

ته نشا و وارش وومبه بموندی

gelâb zambe tene hâmete râ re

گلاب زمبه تنه هامته راه ر

te qerâri gâleš vumbe bamundi

ته قراری گالش وومبه بموندی

mere bite yelâq-e-ıu navene

مره بی ته یلاق او نونه

mere bite ıeftâb-e- su navene

مره بی ته افتاب سو نونه

Te ke dani nexâmbe zendegâni

ته که دنی نخوامبه زندگانی

mere bite behâr-e-bu navene

مره بی ته بهار بو نونه

više-e-gâleš-e-uyâ bamerde

ویشه‌ی گالشِ او یا بمرده

čappun-e-lale-e-sedâ bamerde

چپون لاله‌ی صدا بمرده

tikâ qahr bakerde dar nene berim

تیکا قهر بکرده در ننه بریم

pâpeli-e-čakke-semâ bamerde

پاپلی چکه سما بمرده

siyu tikâ-e-tek teti navimbe

سیو تیکای تک تتی نویمبه

kuter-e-jehâz re dači navimbe

کو تر جهازِ رِ دچی نویمبه

gel-e-behâr zelfe ʔafšun nakende

گل بهارِ زلفِ افشون ناکنده

čelčelâ-e-keli xeši navimbe

چلچلایِ کلیِ خشی نویمبه

sedâ re sarhâde teti dagerde

صدا ره سر هاده تتی دکرده

beškess-e-del-e-saferi dagerde

بشکسه دلِ سفری دکرده

Sedâ re sar hâde suz bavuše dašt

صدا ره سر هاده سوز بَوشه دشت

burde sâl-e-mâh-e-xeši dagerde

بورده سالِ ماهِ خشی دکرده

deli perxun deli kahu dârembe

دلی پر خون دلی کهو دارمبه

ruzi xerâb šui bixu dârembe

روزی خراب شویی بی خو دارمبه

keje dari tesse râh dare me češ

کجه دری تسه راه دَره مه چش

te badien re ârezu dârembe

ته بدین ر آرزو دارمبه

Ġin če dayyen ke mâh-e-nu nedârmi

این چه دین که ماه نو ندارمی

dam baze tan râhet-e-xu nedârmi

دَم بزه تَن رَاحَتِ خو ندارمی

če dayyeni qerâri tum navune

چه دینی قِرارِی توم نوونه

haft âsemun setâre su nedârmi

هفت آسمون ستاره سو ندارمی

bedun-e-gel-e-vanuše mirembi

بدون گِلِ ونوشه میرمبی

bedun-e-gandem-e-xuše mirembi

بدون گندِمِ خوشه میرمبی

Ġage Ġefrâ dâr re xâr-xâr nedârim

اگر اِفرّا دارِ رِ خوارِ خوار نداریم

kavir bune Ġame više mirembi

کَویر بونه اَمه وِشه میرمبی

telâresse zelâl-e-ñu bamunde

تلارسه زلال او بمونده

kuh-e-kuter lebâs-e-nu bamunde

کوه کوتر، لباس نو بمونده

ñelâhi tâ zamin čarx girne še dör

الهی تا زمین چرخ گیرنه شه دور

vanuše melk-e-sevâdku bamunde

ونوشه ملک سواد کوه بمونده

nelim čelčelâ re pâdu baveren

نلیم چلچلا ر پادو بورن

ñârus nayye kuter re šu baveren

آروس نیه کوتر ر شو بورن

nelim pâppeli re denbâl hâkene

نلیم پاپلی ر دنبال هاکنن

siyu tika-e-ñârezu baveren

سیو تیکای آرزو بورن

Deli per xun deli kahu dârembe

دلی پر خون دلی کهو دارمبه

ruzi xerâb šui bi-xu dârembe

روزی خراب شویی بی خو دارمبه

Keje dari tesse râh dare me češ

کجه دری تسه راه دره مه چش

te badien re ñrezu dârembe

ته بدینن ر آرزو دارمبه

Vaten men še del re kuter sâzembe

وطن! من شه دل ِ ته کوتر سازمبه

še beškeste tan re sanger sâzembe

شه بَشکسته تن ِ ته سنگر سازمبه

Sevâr bumbe raxš re tarsi nedârme

سوار بومبه رخس ِ ترسی ندارمه

menzel be menzel te xâter sâzembe

منزل به منزل ته خاطر سازمبه

Vaten del re tesse hali-teti kembe

وطن! دل ِ ته هلی-تتی کمبه

qam-o-qerse dâri te pâpeli kembe

غم و غرصه داری ته پاپلی کمبه

age mere baveren ÷un vare denyâ

اگه مره بَورن اون وَر دنیا

par zambe devâre tesse pehi kembe

پرزمبه دواره تَسه پهی کمبه

bi te ÷asemun mâh re gum bakerde

بی ته آسمون، ماه ِ گوم بکرده

više mass-e-šukâ re gum bakerde

ویشه مَسّ شوکا ِ گوم بکرده

bi te čelčelâ del-xeši nedârne

بی ته چلچلا دل خِشی ندارنه

čappun še lalevâ re gum bakerde

چپون شه لَله‌وا ِ گوم بکرده

bad-e-te rame re penu nakembe

بعدِ ته رمه رِ پَنو نکمبه

behâr-e-vanuš re bu nakembe

بهارِ ونوشه رِ بو نکمبه

bad-e-te das girembe zendegâni

بعدِ ته دس گیرمبه زندگانی

še xerâb-e-xene re su nakembe

شه خرابِ خنه رِ سو نکمبه

تبرستان
www.tabarestan.info

امیری‌ها

Demâvand-e-kuh dast-e-âjel bamundes دماوند کوه دستِ آجل بموندس

amir-e- xene bi ču-o-čel bamundes امیر خنه بی چو و چل بموندس

Goher-e- jehâz be zir-e- gel bamundes گوهر جهاز به زیرِ گل بموندس

hežr ârezu guše-y-e- del bamundes هزار آرزو گوشه‌ی دل بموندس

beškene un das ke sâyeibun verinde بیشکنه اون دست که سایبون ورینده

dâze re mâsene bid-e- majnun verinde دازِ ماسنه بیدِ مجنون ورینده

šune belbel-e- kel-e- zebun verinde شونه بلبلِ کلِ زبون ورینده

mardem-e- baxt-o-eqbâl-o- nun verinde مردمِ بخت و اقبال و نون ورینده

kur bue un češ hali teti nexâne کور بوئه اون چشمِ هلیِ تتیِ نخوانه

binj-e- xuše re sar bakeši nexâne بینجِ خوشه رِ سرِ بکشیِ نخوانه

hemsâ-y-e- sere xeyr-o- xeši nexâne همسایه سره رِ خیر و خشیِ نخوانه

xalq-e- sefr-e- sar nun-e- dači nexâne خلقِ سفره سرِ نونِ دچیِ نخوانه

har ki belbel bâ mis-o- lu baverde هر کی بلبل با میس و لو بُورده

haqqe mardem be zur-e- ču baverde حق مردم به زورِ چو بُورده

Nun-e- yatim še halq feru baverde نونِ یتیم شه حلقِ فرو بُورده

āngešt-o- taš še bāmbelu baverde انگشت و تش شه بامِ بلو بُورده

nemâz āesembe me ruberu te dari نمازِ اسمبه مه روبرو ته دری

dim be ku šumbe bālâ-y-e- ku te dari دیم به کوه شومبه بالای کوه ته دری

češ re vandembe xeyâl-e-xu te dari چش رِ وندمبه خیالِ خو ته دری

nafes kašembe jan āene lu te dari نفیس کشمبه جانِ اینه لو ته دری

belbel baxunde te gap-o-gu navune بلبل بخونده ته گپ وگو نوونه

āeftâb rāh bure te raft-o- ru navune افتاب راه بُوره ته رَفت و رو نوونه

zamin bagerde te čal-e-tu navune زمین بگرده ته چَلِ تو نوونه

goher te češ-e- može-y-e- xu navune گوهر ته چشِ مزه‌یِ خو نوونه

Demâvand-e- kuh denyâ re su badime

دماوندِ کوه دنیا ر سو بدیمه

Amir bâ goher deryu-y-e-lu badime

امیر با گوهر دریوی لو بدیمه

Jâne Ādem be târe mu badime

جانِ آدم به تارِ مو بدیمه

Āšeq nayye del xešk-e- ču badime

عاشقِ نیه دل، خشکِ چو بدیمه

heyf-e- siyu riš varf-e- kelu bahiye

حیفِ سیو ریش، ورفِ کلو بهینه

heyf-e- de tâ češ târ-o-bi su bahiye

حیفِ دتا چش تار و بی سو بهینه

Heyf-e- tan-e- qed tak tak-e- ču bahiye

حیفِ تنِ قدِ تک تکِ چو بهینه

heyf-e- jevuni burde deryu bahiye

حیفِ جوونی بورده دریو بهینه

sad dâd-o-bidâd denyâ peštīm bahiye

صد داد و بیداد دنیا پِشتیم بهینه

das-o-ling našest qâli nešin bahiye

دست و لینگِ نِشتِ قالی نِشین بهینه

dembedâ Ādem dast-e-negin bahiye

دمِ بدا آدم دستِ نِگین بهینه

bičâre belbel guše nešin bahiye

بیچاره بِلبلِ گوشه نِشین بهینه

ainti basuzem taš-e-kehlín navušem اینتی بسوزم تش کهلین نووشم

nâmard-e-xeneye xuše-čín navušem نامرد خنه‌ی خوشه چین نووشم

dast re xeš nadem xâk-e-zamín navušem دست ر خَش ندِم خاکِ زمین نووشم

rafeq narušem mejles-nešín navušem رفیق نروشم مجلس نشین نووشم

bavvem yâ ali še del re su bavinem بوم یا علی شه دل ر سو بوینم

xatm-e-âlem herây-e-ku bavinem ختمِ عالمِ حرای کوه بوینم

dast-e-vezu re zamzam-e-lu bavinem دستِ وضو ر زمزمِ لو بوینم

sang-e-ka'be re še ruberu bavinem سنگِ کعبه ر شه روبرو بوینم

čelle nadime čardey-e-dâr barese چله ندیمه چرده‌ی دار برسه

kuhi nadime be kuh-e-lâr barese کوهی ندیمه به کوهِ لار برسه

šemšîr nadime be zolfeqâr barese شمشیر ندیمه به ذوالفقار برسه

deli nadime be del-e-mâr barese دلی ندیمه به دلِ مار برسه

geli nadime varf-e-āasir nahibu

گلی ندیمه ورفِ اسیر نهی‌بو

češi nadime āasri jā šir nahibu

چشی ندیمه آسری جا شیر نهی‌بو

vazir nadime taxt-e-ja zir nahibu

وزیر ندیمه تختِ جا زیر نهی‌بو

jevun nadime bamunde pir nahibu

جوون ندیمه، بمونده پیر نهی‌بو

mâl jam naken te češ re sir nakende

مال جم نکن ته چش سیر نکنده

pul-o-sarmâye te marge dir nakende

پول و سرمایِه ته مرگِ دیر نکنده

yatim baxere tere faqir nakende

یتیم بخره تره فقیر نکنده

āajel barese jevun-o-pir nakende

آجل بَرسه جوون و پیر نکنده

qârun še ganj re bešte mezar naverde

قارون شه گنج رِ بشته مزار نَوَرده

hazret-e-Ali še zolfeqâr naverde

حضرتِ علی شه ذوالفقار نَوَرده

goher tela-o-guš -e-gušvâr naverde

گوهر طلا و گوشِ گوشوار نَوَرده

hič kas denyâ jā zerrei bâr naverde

هیچ کس دنیا جا ذره‌ای بار نَوَرده

baters az ruzi qad čon kamun bavuše بترس از روزی قد چون کمون بوو شه

šast re davenden del qarq-e-xun bavuše شصت ردوندن دل غرق خون بوو شه

ketâr re bayren tan uestexun bavuše کتار و بیرن تن استخون بوو شه

vaqte burden-o-janekandun bavuše وقت بردن و جان کندون بوو شه

demâvand-e-kuh dašt-e-laper navune دماوند کوه دشت لپر نوونه

xaste tan âdem dašt-e-kâyer navune خسته تن آدم دشت کایر نوونه

hers-o-tama' Jâ kise per navune حرص و طمع جا کیسه پر نوونه

hezâr bâl-e-mâs bâl-e-piyer navune هزار بال ماس، بال پییر نوونه

ezâr nadime še sar re jer bavine ازار ندیمه شه سر و جر بوینه

jur-e-tim hedâ gendem-e-ber bavine جور تیم هدا گندم بر بوینه

ajel bâresi še marg re der bavine اجل برسی شه مرگ و در بوینه

âq-e-valedeyn nadime xer bavine آق والدین ندیمه خر بوینه

ey dâd-o-bidâd dâr-e-čaku basute	ای داد و بیداد دارِ چکو بسوته
nuj baze gel gengel-o-ku basute	نوج بزه گِل، جنگِل و کوه بسوته
šu-y-e-vâreš-o-šabnam-o-ıu basute	شوی وارِش و شبنم و او بسوته
‘ašeq-e-del-e-sad, ârezu basute	عاشِقِ دِل صد آرزو بسوته

soleymân buši yek pâ-y-e-mur naveri	سلیمان بوشی یک پایِ مور نَورنی
eskender buši quşun re yur Naverni	اسکندر بوشی قُشون رِ یور نَورنی
ajel barese nafes re dur naveri	اجل برسه نفس رِ دور نَورنی
joz attâ kafen hiçi re gur naveri	جَز اَتَا کفن هیچی رِ گور نَورنی

ey dâd-o-bidâd jân ked detâ navune	ای داد و بیداد جان که دِتا نوونه
burd-e-jevuni dige pidâ navune	بورِدِ جوونی دیگه پیدا نوونه
kamsu bayye češ xâr-o-binâ navune	کم سو بیه چش خار و بینا نوونه
lahad beštene dar dige vâ navune	لَحَدِ پِشتنه دَر دیگه وا نوونه

hameš āsemun mäh-e-zelâl danie

همیش آسمون ماه زلال دنیه

hameš dâr-e-sar nuj baze xâl danie

همیش دار سر نوج بزه خال دنیه

hameš dor-e-čarx be yek revâl danie

همیش دور چرخ به یک روال دنیه

hameš taxt-o-tâj te palimâl danie

همیش تخت و تاج ته پلی مال دنیه

vešnâ bamirem deru-seru navumbe

وشتا بمیرم درو سرو نومبه

dasmâl das-e-gerden-o-ru navumbe

دسمال دس گردن و رو نومبه

loqme nun-e-sse serx-o-siyu navumbe

لقمه نون سه سرخ و سیو نومبه

das re xeš nadembe kamer feru navumbe

دس رخش ندمبه، کمر فرو نومبه

تبرستان
www.tabarestan.info

گوشواره‌ها

hây beru hây našu hu-hu bazume

های برو های نشو هو هو بزومه

te vesse del be deryu bazume

ته و سه دل به دریو بزومه

hây beru hây našu behâr-e-belbel

های برو های نشو بهار بلبل

te vesse xundembe menzel be menzel

ته و سه خوندمبه منزل به منزل

hây beru hây našu me menzel-e-dašt

های برو های نشو مه منزل دشت

me del ñaz 'âşeqi setâre-e-mašt

مه دل از عاشقی ستاره‌ی مشت

hây beru hây našu me menzel-e-ku

های برو های نشو مه منزل کوه

me del ñaz 'âşeqi setâr-e-su

مه دل از عاشقی ستاره‌ی سو

hây beru hây našu behâr-e-vâreš

های برو های نشو بهار وارِش

xale sâle tesse râh dare me češ

خله سالِ تِسه راه دره مه چش

hây beru hây našu piqum dârembe

های برو های نشو پیغوم دارمبه

bi nâzenin târik-e-šum dârembe

بی نازنین تاریک شوم دارمبه

hây beru hây našu gel-e-vanuše

های برو های نشو گل ونوشه

te menzel kejue me del-e-guše

ته منزل کجونه مه دل گوشه

hây beru hây našu kuh-e-debrâr

های برو های نشو کوه دبرار

te dari dir-e-šahr del nayne qerâr

ته دری دیر شهر دل نینه قرار

hây beru hây našu vâreš bayme

های برو های نشو وارِش بیمه

te vesse bimâr-o-nâxeš bayme

ته وسه بیمار و ناخش بیمه

hây beru hây našu teti bahime

های برو های نشو تتی بهیمه

tesse basut-e-pâpeli bahime

تسه بسوته پاپلی بهیمه

hây beru hây našu čaku tešene

های برو های نشو چکو تِشَنه

yelâq-o-melk-e-sevâdku tešene

یلاق و ملک سوادکوه تِشَنه

hây beru hây našu del-del bazume

های برو های نشو دل دل بزومه

te vesse sar-kuh re menzel bazume

ته و سه سرکوه ر منزل بزومه

hây beru hây našu teti bamerde

های برو های نشو تتی بمرده

siyu tikâ -e-del xeši bamerde

سیو تیکای دل خشی بمرده

hây beru hây našu kellâk bahime

های برو های نشو کلاک بهیمه

te jâ naresi qabr-e-xâk bahime

ته جا نرسی قبر خاک بهیمه

hây beru hây našu nâlun bahime

های برو های نشو نالون بهیمه

bi te safir-o-sargardun bahime

بی ته سفیر و سرگردون بهیمه

hây beru hây našu teti nexâmbe

های برو های نشوِتی نخوامبه

bi te vanuše re dači nexâmbe

بی ته ونوشه رِ دَچی نخوامبه

تبرستان

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

واژه نومه

آبچین: نایلون پلاستیکی

آروس منگو: گاوی که چند شکم زائیده باشد.

آق ننه: مادر بزرگ پدری، نام یکی از مقام‌های موسیقی مازندران.

افتو: آفتابه

ارفع کوه: نام کوهی مرتفع در سواد کوه

ارمون: آرزو

ازار: درخت آزاد

افتاب بکاشت: آفتاب در حال زوال، غروب

افرا: درخت افرا

اندون: مرآه آب

اوگر: مانوس

بوری: بریده

برنو: تفنگ

بال ماس: دست گیرنده

بتمرک: امر به نشستن با توهین

برمه: گریه

بریم: بیرون

بفره: ابرو

بلو: کج یل

بند کلی: تار عنکبوت

بند: یکی از ابزار زین کردن اسب

پَر هایتن: پر گرفتن

پِشو: زیر و رو کردن

پاپلی: پروانه

پَرچ: مسطح کردن زمین

قَتی: شکوفه

تِکوم: تکان

تیکا: توکا

تیل آشی: گل آلود

تیلن: آب گل آلوده

تیم جار: خزانه‌ی برنج

جوله: ظرف شيردوشی

چَل: دوک پشم ریزی

چارویدار: چهارپادار، کسی که با اسب و الاغ بار می‌کشد.

چَبون: چوپان

چَکو: جوانه‌ی درخت

چلچلا: پرستو

چمبلی: کبوتر صحرایی

چیس: چروک

خِراک: خوراک

خریم: مکان آفتاب گیر

خشی: خوشی

خرو نرو: نام بلندترین رشته کوه‌های ارتفاعات پل سفید که در امتداد

هم قرار دارند.

خو کوتن: خواب آلود

خوتول: اسیر خواب

دسر کوتن: یکی از سازهای کوبه‌ای موسیقی مازندرانی.

دار قلا: دار کوب

دچی: چیده شده

دره: داس

دست اوشن: کسی که برای دیگران آب می‌ریزد تا دست و صورت خود را بشویند

دسی ساک: ساک دستی، چمدان دستی

دکلاب: پشت پا

دی: دود

ریش: رمیدن

راس: بلند

روح پاپلی: پروانه‌ای خاکی رنگ که شب به دور لپا می‌گردد و به اعتقاد عوام

سمبل روح نیاکان است که برای سرکشی آمده است.

رونما: هدیه و شاباشی که به عروس می‌دهند.

زلف: مو

زهره: نام معشوقه‌ی طالب آملی

سَمِن: اسب زرد رنگ

سِرپیش: حیاط

سِوا: جدا

سارق: بقچه

سازه: جارو

سَروشته: دلواپس و نگران

سرین: متکا، بالش

سوزی: سبزی

سِما: رقص و سماع

سینه‌سو: سینه‌خیز

شوچَر: چرای شبانه‌ی حیوان

شوکا: گاو کوهی

شیش: ترکه‌ی چوب

طالب: طالب آملی معشوق زهره چلاوی. منظومه طالب و زهره یکی از زیباترین منظومه‌های عاشقانه‌ی مازندران است.

قراری: قرارداد کاری با صاحب کار. در قراری فرد از خانه برای مدتی طولانی دور است تا زمانی که قرارداد کار به پایان برسد.

قوا: قبا، کت

کتیل: کنده‌ی درخت

کشی: تنگ اسب

کهر: اسبی که رنگش سرخ مایل به سیاه باشد.

کئی: کجا

کلاک: موج

کل: کوتاه و بریده

کلو: کلوخ

کله: اجاق آتشین

کاپر: کارگر قرضی

کپل: پرتاب کردن

کتولی: نام یکی از مقام‌های موسیقی مازندران.

کرچال: داربست و دستگاه بافتنی گلیم.

ککی مار: گل شیپوری

کوتر: کبوتر

کولک: بوته اسپند

کهلین: خاکستر

کیمه: کومه، خانه‌ی کوچک

کُر: زمین خشک، نوعی بیماری پوستی.

کلی گلی: ریز ریز

کاشی: گاوبانی

کرواز: نوعی وسیله‌ی کشاورزی برای وجین مزارع و شالیزار.

کوهر: نام معشوقه‌ی امیر پازواری.

کیسه: گیسو

لِتکا: باغ و کشتزار

لَش: گل آلود و پر آب

لَو: دیگ

لَمپا: گردسوز

لَو: لکد

لَوِکی: بی‌ارزش و از چشم افتاده

مَشتی پروری: یکی از قهرمانان ملی مازندران.

مَکو: جای ماسوره در چرخ خیاطی.

مَمَرز: درختی از تیره‌ی فندق.

مَنگِل: خوابگاه کوسفندان

مَنزِل: خانه‌ی جنگلی گاو بان

ماچِکِل: مارمولک

مادر مه: شکون نوروزی

مار مار: آهنگ فراخواندن گاو به خوابگاه شبانه.

ماه تَی: مهتاب

ماه تو: مهتاب

مَلیجه: مورچه

مَمَرز: درختی از تیره‌ی فندق

موزی: بلوط

نَش: نعش، جنازه

نَجما: نام یکی از دلدادہ‌های منظومہ‌ی مازندران.

نواچش: ترانه‌هایی که با مویہ و گریہ همراه است.

نوج: جوانه

واز: باز

وَرکا: بره

ورہ مادر: کوسفند صاحب برہ

ونگ و وا: گلبانگ

ونگ: بانگ

ونوشه: گل بنفشه

هاچی (هاچین): تخته پاره‌هایی که به جای سنگ لحد در قبر می‌گذارند.

ہرہ: ارہ

ہفت بند لہ: نی ہفت بند، یکی از سازهای بادی موسیقی مازندران.

ہمند: بیشہ و صحرا

ہنیش: بنشین

یابو: کرہ اسب

یراق: اسلحه

تبرستان
www.tabarestan.info